

Zopet angleški parnik potopljen.

K. B. Köln, 25. oktobra. „Köln Zeitung“ poroča od holandske meje: Dne 20. t. m. bila je neka angleška transportna ladja pri otoku Wight od nekega nemškega podmorskega čolna torpedirana. Parnik vlegel se je na stran in se potopil. Mnogo vojakov skočilo je čez krov.

Kako bi se zamogla srbska armada rešiti?

Švicarska sodba o brezupnem položaju Srbije.

K. B. Basel, 24. oktobra. List „Baseler Nachrichten“ govori v uvodniku o možnosti, kako bi zamogla četverozveza Srbom pomagati. List pravi, da preostaja edino še enkratni poskus, premagati Dardanele. Potem nadaljuje: Seveda, tak poskus bi hlabre srbske zaveznike zapustil za dobo vojne. To bi bilo razburljivo za vsak človeški čut. Mali kmetijski narod je prinesel za stvar četverozveze tako grozovite žrtve, da se ne more razumeti, ako bi se ga sedaj brez pomoči pustilo. Hitro in popolno odhajanje četverozveze bi dovolilo srbski armadi vsaj to, da se častno uda. Izpolnila je vedno svojo dolžnost; od nje zahtevati, da naj boj nadaljuje, dokler sploh nima nobenih možnosti več, šlo bi predač. Da se srbske junaške pesni poje, mora se imeti tudi Srbov. Politično stvar Srbije naj četverozveza pri mirnem kongresu zastopa. (Z drugo besedo povedano: Nepriestranski ljudje čutijo, da je položaj Srbije obupni. In tudi mi, ki smo gotovo sovražniki dežele kraljemorilcev, priznavamo radi, da je srbska armada hrabra. Padla bode pa do zadnjega moža, ako se pravočasno nam in našim zaveznikom ne uda Angleži in Rusi so torej pravi krvniki srbskega naroda! Op. ur.)

Žito iz Rumunske.

U. K. B. Budimpešta, 25. oktobra. Akcijska družba vojnih produktov razglašča, da sprejema zdaj tudi naznanila glede onih množin žita, ki so jih domače firme preje pridobile in se nahajajo danes še na Rumunskem.

Od bolgarskih bojev.

Prinašamo mali zemljevid onih pokrajin v Makedoniji, ki so precej važne za sedanje boje

Bolgarov proti Srbom in njih zaveznikom. Z ozirom na uradna poročila bode cenjenim čitateljem ta zemljevid gotovo dobro služil.

Pisma iz bojnega polja.

Sin ptujskega trgovca in člana „Štajerčevega“ odbora g. Leopolda Slawitsch pisal je te dni svojemu očetu zanimivo pismo, v katerem pravi m. dr.:

„Pri Belgradu“, 21. okt. 1915. . . . Mi smo dne 10. oktobra ob 11. uri ponoči v Belgrad došli. Dobili smo kvartir v nekem salonu in smo seveda krasno spali. Srbi so po kratkem boju pobeželi. Belgrad izgleda grozovito, popolnoma razvstreljen, oplenjen, razbit, z eno besedo: grozovito. . . . Dne 15. t. m. zvečer smo zopet od Belgrada odšli naprej proti jugu. Vreme je jako slabo, mrzlo in ojster veter. Dne 16. t. m.

prišel sem prvič v ogenj. Bil sem v strelskem jarku. Tu se nauči človek moliti, ko gleda smrti v oči. Grozno ednostavno!

Srbi vedno nazadujejo, po dnevu streljajo, ponoči pa nazadujejo. Mi spimo vedno na sami mokri zemlji; pa sem hvala Bogu še zdrav.

So pač grozne štrapače. Bog daj, da bi vojna kmalu konec vzela! Pisati Vam ne morem mnogo. Veliki marši od 10 do 12 ur; kadar kam pridemo, pademo na tla in spimo. Časa je jako malo. Hvala Bogu, da imamo doslej še malo izgub. Srbi pa imajo velike izgube. Mi se borimo z Nemci ramo ob ramo. Zdjaj stojimo okoli 40 kilometrov južno od Belgrada na neki železniški progi in cesti, ki vodi v Kragujevac. Predvčerajšem eksplodirala je neka granata 10 korakov od mene v gozdu; bil sem popolnoma omamljen in sem se tresel na vseh udih. Kako te ekrazitne granate žvižgajo, kadar letijo skozi zrak. Je pač grozna smrtna muzika! Vse to popisujem le površno, kajti potreboval bi 10 pisem, da bi vse popisal. Bog daj, da ostanem pri življenju. V smrtni nevarnosti smo vsak dan; enkrat kakšna granata, potem zopet sovražna patrolja, komitadži, itd. Vedno se mora z nabasanim revolverjem okoli hoditi. Predvčerajšem bi me bili Srbi kmalu vjeli, to na ponoči ob 2. uri. Ali zbil sem se skozi. . . „Štajerca“ dobivam redno.

Pozdrave itd.

Tvoj hvaležni sin.

Zakopani zakladi.

Sempatja beremo, da sta pri podiranju starega poslopja ali pri prekopavanju zemljišča delavčeva lopata ali kmetov plag razgrnila stare posode, ki so se iz nje vsuli zlati in srebrni novci starega kova. Pred mnogimi leti so preplašeni ljudje zazidali ali zakopali zaklad, da ga v vojnih časih skrijejo plenečim četam sovražnih vojsčakov. — Sami so morebiti pod mečem ali vsled boleznih poginili, posoda z zakladom pa je ostala cela ter je izsula svojo vsebino tujim najditeljem v naročje, ker o prejšnjih pravih lastnikih ni ne sluha ne duha več.

Časi so se spremenili, ne pa tudi ljudje. — Dobili smo velik razsežen in preskušen sestav denarstva in kredita, ki je varnejši, kakor luknja v zidovju ali jama v zemlji in ki vrhu tega tudi donša večji dobiček. Kdor hoče spraviti svoj denar na varno, ima na razpolago Raiffeisenovke hranilnice, poštne hranilnice in bančna hranilšča. Tu ni denar samo na varnem, temveč donša tudi pridno obresti, se množi ter se pretvarja v rokah teh zavodov z dajanjem kredita in posojil v nove gospodarske vrednosti. Na ta način oploja gospodarstvo, dočim je drugače brez vsake koristi. Poštni hranilnici ali banki zaupani denar ostane lastniku na razpolago. S čekom ali plačilnim nalogom ga lahko vodi ali nakaže, kamor hoče. Banka ali hranilnica mu je za njegovo vlogo odgovorna in jamči zanjo, on sam pa ostane vedno njen gospodar.

In vendar se dobe še ljudje, ki svoj denar v lonce zakopavajo, kakor so delali njih pradedi v tridesetletni vojni. Ne vidijo, da poteka tudi v vojni gospodarsko življenje naprej. Svetovna vojna je uničila mnogo eksistenc, ravno toliko pa jih je tudi zgradila, marsikatero obrt je ustavila, mnogo obrtov pa poživila in pospešila. Mnogo velikega in malega premoženja je nanovo nastalo, še več premoženja, kar ga je bilo že pred vojno, je ostalo nedotaknjena. Kam je šel ta denar? V hranilnicah in banke, ki vse izkazujejo naraščajoče vloge. Porabil se je za podpisovanje vojnega posojila, nakupili so se ž njim drugi vrednostni papirji, marsikateri si je izboljšal za melioracijami svojo zemljiško posest, ali pa je plačal svoje dolge. Del denarja pa, kar ga je bilo pridobljenega vsled vojne ali povodom vojne odtegnjenega svojemu doseadanemu namenu in vnovčenega, ni šlo po tej poti, temveč je ostalo pri svojih posestnikih. Ti so zlato zaprli, bankovce poskrili, da celo srebro, in nikel so nagrabili ter ga zaprli. Zlato se sedaj sveti v nogavicah, bankovci leže med skladnicami perila, srebro leži na dnu škrinj, brez obresti in brez porabe. Niti oklic države, ki je

izdala v obrambo svojih mej vojno posojilo, niti obljubljene obresti hranilnic in bank niso mogli oprostiti teh zakopanih in skritih zakladov in njih zapora. Ti ljudje najbrže mislijo, da na ta način najvarneje spravijo svoj denar ter ga varujejo nevarnosti, zmanjšanja in izgube.

Ravno nasprotno pa je pravo.

Izkušnje prejšnjih časov dokazujejo, kolikokrat so bili taki nabrani zakladi ugrabljeni, ali da jih je uničil ogenj ali miši, ali da so ostali pozabljeni v svojih skrivališčih. Ko so prišli zopet na dan, so bili novci že davno preklicani, dolžnost, zamenjati bankovce, je prenehala, in skrbno varovani zaklad se je sprejmenil v kopicico manjvredne kovine in makulature.

Lahko bi še umeli, ako grabijo gotovino ljudje, ki menijo, da morajo biti pripravljeni na hiter beg! Toda ozemlje monarhije je danes, izvzemši majhnega obmejnega pasu, očiščeno sovražnika, čvrste, vojne in zmag vaju, očene čete se upirajo sovražniku, naše čete stoje globoko v notrajnosti ruske države.

Proč torej s tem bedastim strahom in pomisleki! Zadrževanje denarja in plačilnih sredstev posamezniku prav nič ne koristi, ovira pa promet; posestniku vzame obresti, povzroča pomanjkanje drobiža in s tem težave v vsakdanjem življenju. Skrivanje denarja pa je vrhote skrajno nepatrijotično in neznačajno. Dobrobit posameznika je danes neločljivo zvezan z dobrobitjem države. Samo, če zmaga država, se bo skupnosti in posamezniku dobro godilo. Vdanost državi je edino sredstvo, da se zagotovi bodoča sreča. Torej, na dan s skritim denarjem in denarnim papirjem!

Vsak, kdor ima veljavnih zlatih novcev, naj jih prinese k avstro-ogrski banki ali k državnim zamenjalnim uradam! Ne kot žrtev, kajti zanj dobi bankovce v nominalni vrednosti, temveč da izpolni patrijotično dolžnost; kdor si hoče ohraniti spomin na teške čase svetovne vojne, temu se lahko da potrdilo, da je prostovoljno izročil svoje zlatnike.

Srebrni in niklasti denar v promet!

Kdor je nabral srebrnega ali niklastega denarja in ga shranjuje, naj ga spravi zopet v promet; ponese naj ga k najbližjemu poštnemu uradu, ali naj plača z njim, ako ima plačila. S tem ne doprine nobene žrtve, kajti kovan denar mu niti za trohico ne koristi več, kakor bankovec. Ravna kakor pošten človek, ki mu veleva vest, da naj vse opusti, kar bi utegnilo v teh časih na kakršen način si bodi varirati javno življenje. Pomanjkanje drobiža pa je gotovo velika ovira.

Ne skrivajte bankovcev!

Kdor ima večje zneske v papirnem denarju, ki zanj trenutno ali v bližnjem času nima porabe, naj kupi vojno posojilo, ali pa plača dolge, ali naj naloži svoj denar v poštne hranilnice, v Raiffeisenovki, hranilnici, banki.

Njegov denar ne bo samo njemu samemu donasal obresti, temveč tudi koristil narodnemu gospodarstvu, skupnosti.

Iznebi pa se tudi skrbi, kako naj varno shrani svojo lastnino. Poštne hranilnice, hranilnice in drugi kreditni zavodi sprejemajo brezplačno vojno posojilo v shrambo. Pri vložnih knjižicah se lahko zavarujemo napram tatvini, ako si izberemo posebno geslo, ki je samo lastniku in denarnemu zavodu znano. Tat, ki ne pozna gesla, ne dobi izplačanega denarja, denar ostane ohranjen pravemu lastniku.

Vse te ugodnosti zamudimo, ako nabiramo gotovino in se od nje nečemo ločiti.

Na tisoče jih odkoraka vsak teden, zapuste ženo in otroke, poklic, rodbino in posestvo, da prelijejo svojo kri za domovino! In naj li se spričo tega še dobe ljudje, ki se ne morejo ločiti od svojih zlatnikov, srebrnikov in papirnatih denarjev, četudi jim ločitev ne prinaša izgube, temveč dobiček na obresti in večjo varnost?

Prebivalstvo, ki je pri tolikih prilikah dokazalo svojo zdravo pamet, patrijotično mišljenje in smisel za skupnost, za edini pravi odgovor na to vprašanje ne bo v zadregi!

Bolni napljičih Sanatorij Aflenzen Hofacker 830, Štajersko, Prosehl